

[72] = št. 1-2; kopl.

GORISKA KNJIZNICA

Per 1303/1971/72

10007119

COBISS

1303 9

P 1303/5. [1941/42]

OP 7.11.19

I Z V I R - imenujemo mesto, košček zemeljske površine, skozi katero privre voda, sveže in hladna. Čista.

I Z V I R - lahko usahne v hudih sušnih obdobjih. Ostane suha, če je dovolj vode, dovolj vlage.

I Z V I R - šolski časopis ajdovskih gimnazijcev.

I Z V I R - usahnil bo, če ne bo dovolj izvirnih prispevkov, /iz/verno pripovedovali o življenju mladih, zrelih in starih.
O vsem, kar nas obdaja in v čemer živimo.
O naši moči, mladosti, živosti, energiji, vitalnosti, pogumu biti odkrit, bojeviti in plemen.

POGOVOR NAŠIH DIJAKOV S TOV. ZVOJNETOM DRAGANOM

/ IN SPREMLJEVALSI /

V ponedeljek, 18. oktobra je tov. Zvojnič v tedenski oddaji o ustavnih amandmajih prebral pismo naših četrtošolcev, v katerem so dijaki hoteli izvedeti, kako bo uplival tuj kapital na našo samoupravo. Televizijski sodelavci so povdarili, da se je treba o tem vprašanju podrobneje pogovoriti, predvsem, ker so se zastavili mladi. Obljubili so nam obisk na gimnaziji in obljubo izpolnili v četrtek 21. oktobra. Pod vodstvom prof. Novakove so se s tovarišem Draganom pogovarjali četrtošolci, prisostvovali pa so tudi predstavniki ostalih razredov in tajnik skupščine občine Ajdovščina tov. Praček. Razgovor je RTV Ljubljana snemala za oddaje o javni razpravi o amandmajih k zvezni ustavi.

Po pozdravu prof. Novakove je najprej spregovoril tov. Dragan, tskoj za tem pa dijaki, ki so postavljali vprašanja s področja politike, ekonomije in kulture. Poleg prvega vprašanja so dijaki želeli zvedeti tudi razlago amandmaja o združenih podjetjih. Zanimiva so bila vprašanja s področja kulture. Dijeka je na primer zanimal problem šolstva, problem kmečkega dela dijakov in študentov, ki je izredno mehen. Tov. Dragan je na te vprašanje odgovoril z navedbo vzrokov za tako nizek procent kmečkih dijakov. Dejal je, da bi morali omogočiti vsem otrokom vse pogoje za razvoj in študij. Na ta razvoj ne bi smele vplivati niti socialno porenko, niti višina osebnih dohodkov, niti kraj kjer otrok živi. Seveda pa smo še daleč od uresničitve teh pogojev, ker ni mogoče, da bi bolj razviti predeli škali na manj razvite. Po novih ustavnih amandmajih je vsaka republika posebej direktno odgovorna za

reševanje teh problemov. Potreben bi bil tudi razvoj integracijskih procesov, hitrejši razvoj kmetijstva, izboljšanje prometne povezave, uveljavljanje socialnih minimumov; skratka, vsem otrokom bi morali omogočiti isto startno možnost za nadaljni razvoj.

Dijake je zanimalo, ali je naša država federacija ali konfederacija. Glede na to je tov. Dragan povedal, da ne bo veljalo pravilo večine, pač pa da bo nek sklep sprejet le, če bodo vse republike s tem soglašale. Predvsem je to potrebno na gospodarskem področju. Lep primer je bila cenzura. Dijakinja je vprašala, če bi bilo možno, da bi bil nek film v eni republiki prepovedan v drugi pa ne. Odgovor je bil jesen: če bi bilo tako, potem bi lahko na primer morilec sedel v eni republiki pet let, v drugi pa samo tri. Torej bi raje ubijal tam, kjer bi bila kazen manjša. Glede filma pa je rekel, da je včasih vseeno dobro, če si gremo kak film tudi v sosednjo republiko ogledat.

Toda nova ureditev bo še vedno taka, da bodo republike med seboj imele nekatere zakone enake, ker se bodo morale posamezne republike poč držati zvezni ustavnih amandmajev.

Postavljeno je bilo tudi vprašanje o igrah na srečo. Tov. Dragan je dejal, da lahko to vprašanje obravnavamo z dveh stališč: z moralno - političnega in formalno - pravnega. Če obstoječi zakon pravi, da mora biti končni dohodek teh iger vedno v humanitarne namene. Zdi se mi, da bi bilo tu potrebno še dodatno vprašanje, ki pa ga nihče ni postavil. Res je, da bi moralo biti plačano samo delo. Igra na srečo pa ni delo. Torej? Končne opredelitve tov. Dragan ni povedal in verjetno je tudi nihče drug ne bo.

Poleg tega je bilo zanimivo tudi vprašanje o problemu narodnih manjšin v Sloveniji. Amandma omenja

samo Italijane in Madžare. Tov. Dragan je to omejitev razložil z dejstvom, da so ostale narodne manjšine nelokalizirane, da so pripadniki drugih narodnosti pomešani sS lovenci po vsej Sloveniji. Na vprašanje zakaj nimajo Slovenci v Italiji tudi takih pravic kot Italijani v Sloveniji je tov. Dragan dejal, da je novi smandma orožje za zaščito naših manjšin v drugih državah. Res je, da Slovenci v drugih državah ne uživajo takih pravic kot druge manjšine pri nas, toda ne moremo se zgledovati po njih, morda se bodo oni začeli zgledovati po nas. Dodala bi samo, da na ta "morda" čakamo že nekoliko predolgo. Dekler bomo mi ostali pasivni in čakali, bodo gotovo čakali tudi drugi.

Na koncu razgovora, ki je zelo hitro minil, je tov. Dragan rekel /tega televizija ni snemala/, da si je ta razgovor predstavljal samo kot posledico želje dijakov, da bi prišli na televizijo. Bil je presenečen in dejal, da se bodo morali tudi oni nekoliko bolj poglobiti v ta vprašanja. Porej le nismo tako pasivni in leni. Upamo, da bomo to lahko še večkrat dokazali.

Adica

UTRINKI ...

Ne, ne primi tega, ne smeš prijeti, pazi pazi. Potem pa solze, divji potoki solz, ki derejo skozi stisnjene pesti. Histeričen jok. Ga vidiš? Čisto krvav je, kri je strnjena in ni več rdeča, žlehtna kri, marveč črna brozga.

Oh, kakšne oči! Kam boljčijo, kam upirajo ovaj neumni pogledi? Morda pa upajo, morda pa upajo...!?! Kakšno norost, kakšno prekleto neumnost govorijo te oči!

Ampak saj to je absurd! Sem sploh kdaj videla človeka z razparanim trebuhom in prekleto glavo?

Da, videla sem ga. Videla sem ga v sanjah, čisto golega, z razmršenimi lasmi in poruščenimi prami. Iz velike luknje, ki mu je sijala sredi trebuha, je sililo črvo. Historično je skakal naokrog in kričel: "Vojne, vojne bi vam bilo treba. Leto, sli dve leti klavnje pa bi že videli, kaj se pravi trdo živeti!"

Pljunila sem nanj, on pa je že vedno bevskal v temno sanj.

Nenadoma sem zagledala trop belih krizantem. Teke čiste in lepe so bile.

"Kaj, misliš, Metka, bo lovec rešil Rdečo Kapico? Mamica mi bo prabrala konec pravljice šele jutri."

" Oh, seveda ! Tako bo volka napolnil s kamenjem, da se bo kar sam zvrnil v vodnjak."

" Metka, kaj naj kupim mamici za novo leto?"

" Ne vem. Jaz bi ji kupila rdečo šal."

Bele družice so izginile, nekdo jih je s silo odtrgal s nežnih pecljev. Ni jih več. Pahnili so jih v brezno, od koder se širi vonj po gnilih idejsh in upanjih.

Oh, kje ste zlati metulji s prozornimi krili? Kako sladke poljube ste delili z belimi cvetkami... Ostale so ostudne kraste, pomešane z levkociti in strupenimi kemikalijami. Kako ste mogli vendar ubiti zlatega metulja. Namersval se je poročiti jutri... Kdo, kdo, vam daje pravico!?

Oh, pa kaj? Morda je to Lucifer ali gospod sv. Denar.

Veste, gospod Denar: tam nekje padajo bombe, ogromne železne ptice letajo med oblaki in zeleno truplo se je zamajalo na veji. Nekoga tolčejo po glavi. Mlado deklo so ravnokar posilili.

Morda je to v deželi Koromandiji? Ne, ne more biti tam. V deželi Koromandiji ne streljajo ljudi. Mlade mamice rojujejo otroke. Le kje, kje je ta dežela?

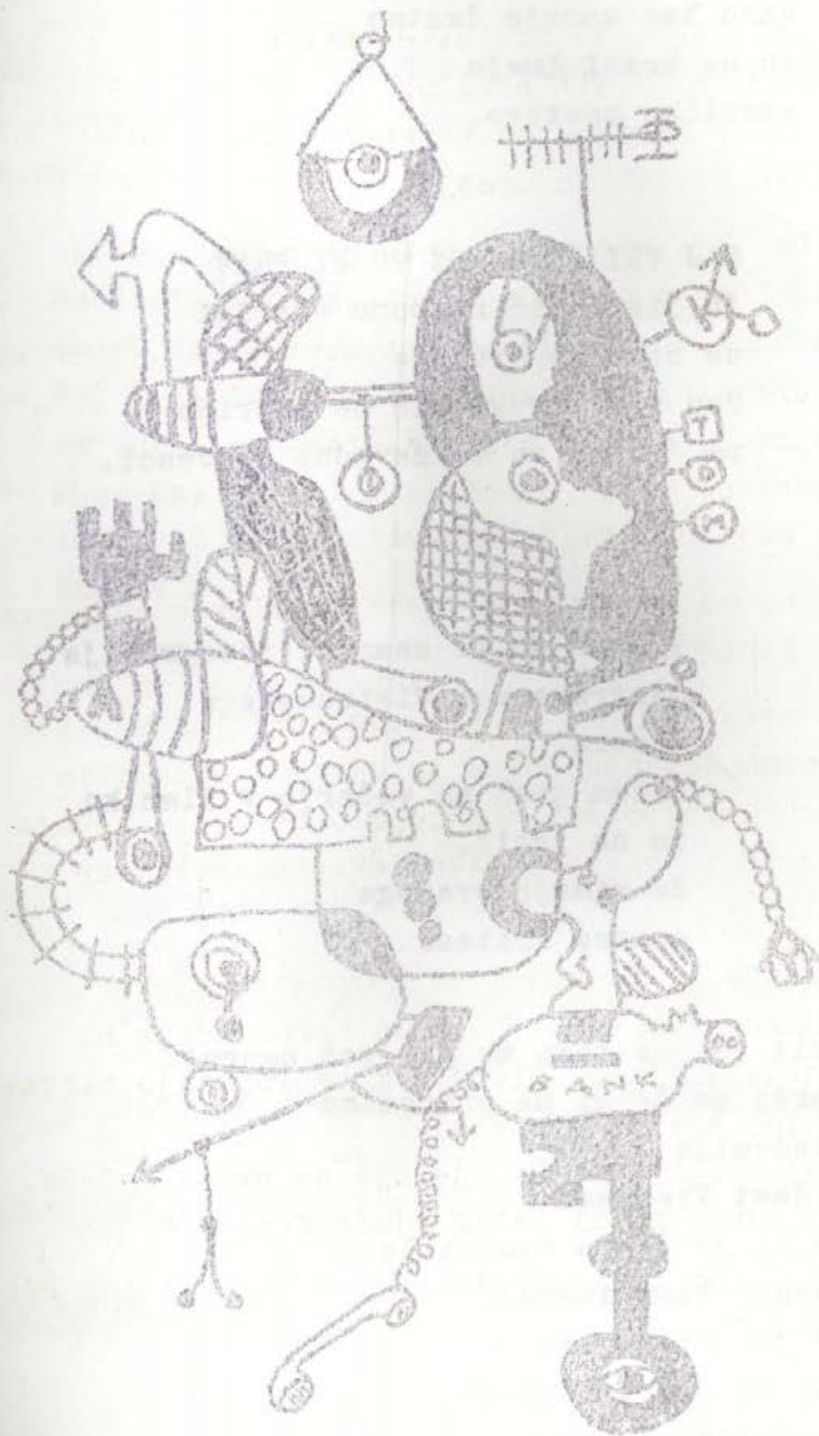
" Kaj misliš, Metka, je kje na svetu dežela, kjer lovec ne bi rešil Rdeče Karpice?"

" Ne ni take dežele. Lovec mora rešiti Rdečo Karpico."

.....

Nekje daleč se otroci igrajo z bombami,

plastičnimi puškami in mejnimi tanki.
Nekdo, z močnim glasom zakriči: "Goljufaš!
Ustrelil sem te! Naredi se mrtvega!"

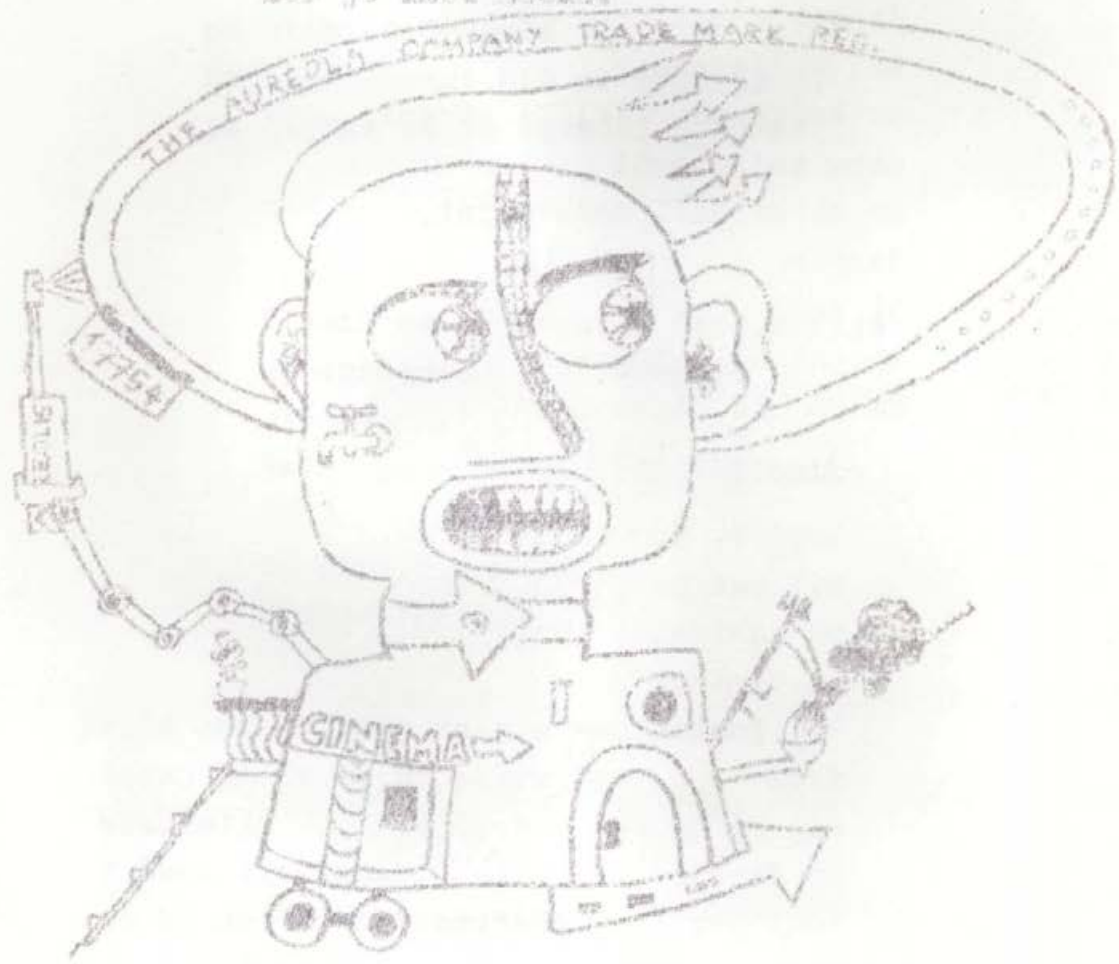
PA ZAKAJ SE NE UBIJEŠ
tudi v Vietnamu tako
delajo,
samo tam umrejo častno
in ne krsti imejo
ameriško zastavo.

SAJ VSI VEMO, DA TO NI PRAV.
In čisto nič ne bomo storili
da bi bilo drugače
Saj tudi drugi nič ne storijo
pa čeprav so to zavedni Slovenci.

Včasih se ti zasmili fotografija
sestradsnega Vietnamskega
otroka.
Potem greš na večerjo v Planiko
in se jeziš,
če nimajo svežega
pommes fritess.

Rekli so, da tako ne gre več naprej.
Zakaj pa še mi ne priredimo
akademije
v čast Vietnamu
to bi se česta spodobilo.
Dovolj časa imamo,
da jo pripravimo
saj še zmeraj deluje
letalska proga
Washington - Pariz - Vietnam.

Dajte mi piščko,
je rekel.
Postrelil sem te ameriške pes-
posislite na vas te ljudi,
ki se toliko žasa
trpijo
Drug dan ni prišel
v službo
ker je imel mačka.

PLJUNEŠ
NA TLA
IN

NITI SRCE TE NE BOLI

VEČ

ČEVERP

TOK

NI

KOT

ČEV

S

PREVEČ

JE

O

JE VSEGA

N

C

A

IT SOLAŽNI

EČ

IN

DEŽJA

SRE

N

EM OTAZ

KRUHA

A

IN LAKOTE

Y

RTH

A

RIŽ

E

YRTS

PO

LP

TAPES

MILEVA

Čeprav je bilo že čisto jasno, da ne mara več zanjo, ne Mileva kar ni dala odgnati. Sedaj ne, da bi se vsiljevala, nasprotno, čisto neopazno je hodila poleg njegovega življenja in mu pomagala, ko je bil pomoči potreban.

S prijatelji se je norčeval iz nje, večkrat se je na samem razsrdil nanjo, bil grob, počenjal stvari, ki bi jo ranile, a Mileva, kot da tega njegovega početja sploh ne opazi.

Sčasoma mu je postajalo nekako všeč, da mu je tako zvesta in pričeno se mu je zdeti samoumevno, da sprejema vse njene žrtve.

Poročil se je. Strahoma je čakal, da ga bo Mileva zapustila, a ko se je obnešala kot da se ni nič zgodilo, se je spet počutil čisto srečnega.

Včasih, ko sta bila sama, ga je imelo, da bi jo potrepljal po rami, se z njo pogovoril, a Mileva ga je gledala brezizrazno, tako, da je kmalu opustil take namene.

Potem je umrl v neki prometni nesreči.

Mileva, ki je na samem dostikrat jokala in se grizla varedi njega, /pred njim je bile vedno mirne in zadržane/ je ob tej novici ostala na zunanjo čisto neprizadeta.

Seveda ji je bilo hudo, a zvečer je bila že kar nekam pomirjena, kot bi se znebila velike more.

Sičniki in Šumniki

Bolačina šumeče išče pot do živega bitja.

Zapuščena hiša v puščavi, vrata črvivo trohajo
in šipe se spominjajo bleeske trgovine, v kateri so bile
kupljene.

Prižgem odvrženo svečo!

Sikajoča svetloba nima več prevega učinka.

Stopsa skozi stene, ki jih ni in z nogo zadene
ob pozabljeno srce, ki se praši na tleh. Votlo zazveni
in v dlaneh me zazabe, ko se ga dotaknem.

Na ognjišču vidim kotel, v njem se kuhajo olupljene
misli. Na stropu slutim svetlikajoče se strdke srca
in srca.

Sveča stresa po stranišču srehljive sence.

že te je streh
zapri
vsa okna
vsa vrata
da ne boš mogel
pobegniti

TAPESTRY

pridi
strah me je
in roke imam mrzle
oprati moram
še posodo in
pomiti potleh
počakaj me
na klopci v parku
tvoje roke so
tako tople
še vedno nosiš
tisti jopič
rekel si
da so ti všeč shorts
/in lepe noge/
in jaz sem si jih kupila
čeprav nimam lepih nog
posodo sem že oprala
in zdaj tečem
zagledam te sediš na klopci
in se smejiš
in sedem ti na kolene
poljubijam te po obrazu
ustnice imaš mehke
poljubijam te na
čelo na lica
na oči na roke
in rečeš da so umazane
toda meni je vseeno
nato se odlepiš od
mene in greš
odjjo
jutri ne počakaj
pred šolo

Valer

He is a man,
 he is tall and dark,
 he is handsome,
 and with a nice
 intelligent face,
 with a warm smile
 and laughing eyes,
 He is mostly happy,
 he is mostly with friends,
 he has many friends,
 He is happy,
 he must be,
 He has a girl,
 I will not talk
 about her, cause
 my heart looses
 its rithem...
 He must be happy
 when he loves
 and he is loved...
 But he does not know,
 that I love him, too!
 Yes, I love him,
 even though I have
 never showed my
 love to him...
 It would be useless,
 cause he loves,
 and he is loved...
 When I am sad,
 and he asks me why,
 I loose my words,

and say: nothing!
Is it true,
can I look into his eyes,
without feeling
that my heart dies.....
Why is it allways so,
the man I love...
loves an other....
I love him...
But that love
will stay hidden
in my heart...
I will become
his friend,
like all the others...
I will be near him....
He is happy,
he must be happy,
he loves... and he is loved,
and these are
the most important
things on this world.
And I love him,
I love him deeply.
He is a man,
a lovely man
and I love him

Jilly

ŠVARA, BERTOK, HONEGGER...

V ponedeljek, 20. decembra smo imeli dijaki naše gimnazije priložnost seznaniti se s Slovensko filharmonijo v Ljubljani. Zares poceni vatopnice nam je posredoval Kulturne skupnost iz Ajdovščine.

Ljubljanski filharmoniki so nam pod vodstvom dirigenta Oskarja Danena predstavili tri moderne skladatelje, ki jih še nismo dobro poznali. Zato so se nam Švara, Bartok in Honegger bili tuji. Predvsem velja to za našega skladatelja Švaro, avtorja Arabesk. V vseh sedmih Arabeskah, ki so jih predvajali prve, se ovijsjo melodične linije gibko in lagodno. Prva Arabeska je izzvenela živahno, prav tako tudi druge. V njej smo slišali prepletanje violin, harfe, vibrafona, celeste in pihal.

Nekaj posebnega je izražala tretja, v kateri je prišel do izraza dialog solo violine s solo obco.

Rahla sprememba je izzvenela z valčkom četrte Arabeske. Živahen ples pete pa je bil prepleten z motivi južnih ritmov.

V predzadnjo arabesko nas je popeljal ritem koračnice. Nadvse pa mi je ugajala zadnja, z uvodnim motivom v trobih, ki so jih v drugem delu zamenjala godale. Zanimiv je bil motiv solo instrumentov, njihovo prepletanje in stopnjevanje.

Prevo nasprotje Švarovim Arabeskam pa je bil Bartokov Koncert za violo in orkester, njegovo zadnje delo, ki ga je po njegovi smrti dokončal prijatelj Tibor Serlš. Močan muzikalen zanos tega dela je znal podati predvsem odličen madžarski solist Eszab Erdely. S svojim izvajanjem je občutljivo obdelal vse narodne motive, ki prav v tem delu jasno izražajo Bartokovo madžarsko poreklo. Delo je

polno vedrine in privede poslušalca do sprostitve ter ga duhovno razgiba. Prav zato pa mi je Bartokov Koncert najbolj ugajal.

Za zaključek so nas filharmoniki seznanili še s Honeggerjem, pomembnim simfonikom našega stoletja, rojenim v Le Havre. Njegova simfonija št. 5 "Di trere" predstavlja sodobno simfoniko, po teži enako Brahmsu ali Beethovnu. Njen izpovedni laraz je vzor sodobne simfonije, ki zajema tragiko današnjega človeka. V začetku je polna mračnosti, nato v njej zasledimo pripoved o ničevosti in kratkosti našega početja. Vsi njeni trije stavki, ki zazvenijo z zaključkom v timpanih, zahtevajo odgovor na vprašanje, kaj pomenijo človeška prizadevanja v ogromnem prostoru in času brez meja.

Kljub Honeggerjevi rahlo zamišljeni, tragični in izpovedni melodiki pa je njegova peta simfonija na nekaterih mestih polna igrivosti.

S Honeggerjem se je zaključil naš prvi obisk Slovenske filharmonije. Vsi tudi upamo, da se bomo podobnega koncerta še kdaj udeležili.

INTERVJU Z GRUPOX

Joj, kako se mi mladi razumemo med seboj. Kako držimo skupaj. Figo, pasjo! Vse skupaj je en sam cirkus in če že držimo skupaj, je to zato, da bi nasprotovali drugim - starejšim. Mladi smo vsi enski, a človek si ne more predstavljati, kako razsocializirani smo že. Ah, čisto navaden delavec da je? Ni vredno besed. Pravijo, da je brezposelen! "Huligan, jasno!" Ali ga poznaš? Kaj pa imaš tu za spoznati, samo pogledj ga...Pravzaprav je revež. Cel dan se nateguje okrog. Ta dolgčas, ta žalost...Sem pa tja človeks ne moreš spoznati, dokler se vsaj ne pogovoriš z njim.

30. november 1971 - Pa greva v volčji brlog, da vidiva stvari na lastne oči. KAVARNA ali SALOON po njihovo. Gotovo bo kakšen kje prilepljen. S prof. Slamičevo naju je bilo pošteno strah. Saj veste, "huligani" ti mimogrede pokažejo, da so njihovi bicepsi in tricepsi še vedno "HOME ; MADE".

Ena kavica za pogum Za vsak slučaj držim prekrižane prste - "Ampak vi greste prva!".

- "Dober dan! Ali lahko prisedemo? Veste, kot zastopnica glasila ajdovske gimnazije, sva sklenili, da je najno, da se mladi naše gimnazije malce seznanijo z ostalo mladino, pa bi vam radi postavili nekaj vprašanj....."

"Torej intervju. Seveda, kar sedite."

- Ne pozabite zapisati, da pijemo slivovko. - Jaz ne! - se oglesi nek nesamozavestnež.

Potlej pa čisto uradno - Sliši se, da se zbirate v nekakšno skupino. - / Kako so novinarji vljudni. Mislim namreč klapa ali nekaj podobnega /

- Da, ku dve ali tri leta smo stalna skupine. / oni tudi mislijo klapa ali nekaj podobnega /

- Koliko pa vas je? /"ajdovskih huliganov" - okrajšave AH /

- Približno dvajset. Stereot od od šestnajst do dvajset let.

- Ali je kaj trden vaš most?

- Kot kamen in kost. stilleko označeno

- Mislim, ali v stiski drug drugemu pomagata?

- To se razumi.

- Pa se med vami / AH / tudi nedeljski člani?

- To pa ne. Kogar sprejmemo medse, mora biti O. K. in potlej naša s kožo in kostmi ter filo vred.

- Kje, kdej in kako se zbirate?

- Po navadi v saloonu, na plesih, včasih pri komu doma. Največkrat se dobimo popoldan, proti večeru. Ob nedeljah in praznikih tudi podnevi.

- Hodite v kino?

- Jasno, rezervacije v šesti in sedmi vrsti.

- Kaj najraje gledate?

- Po malem gledamo vsaj, včasih so nam kriminalke, drame...

- Pa v gledališče, greste kdaj?

- Ne. ; Ja, jaz grem včasih v Ljubljani.

- Ha, ali ste kje v službi, se šolate, ali kako je s to stvarjo?

- Sem vajenec, delam na Kovinski, sobosliker, prišel sem od vojakov pa še nimam službe, v kratkem grem na ladjo, trije od nas so brezposelni.

- Kako to?

- Eden je še "frišen". Ostala dva, no ja, smola in tako naprej.

- Pa ne morejo začeti znova?

- Ko pa se človek nima s kom pogovoriti, samemu ti pa manjka poguma, če te pa noter in noter tlačijo.

- Kako je z denarjem, mislim, če je kdo suh, ali mu posodite?

- Jasno, drug drugemu pomagamo. - Meni gre bolj težko z dvema tisočaki na teden. - Ja staršev že osem mesecev nisem videl. V Nemčiji delata - oba.

- Kakšen odnos imate do starejših?

- Na miru jih pustimo, bolj kot oni nas.
- Pa alkohol - pijete,
- Pijemo. Več ali manj vsi.
- Vam je všeč Ajdovščina place?
- Ne posebno. Ljudje niso preveč simpatični pa tudi zabave je premalo.
- Kaj si pod tem predstavljate?
- Ja plese in take stvari. Radi bi imeli mladinski klub.
- Kakšen naj bi bil po vašem mnenju?
- Prostor, kjer bi lahko igrali šah, namizni tenis, imeli disko klub, da bi človek lahko tam pokazal sovratnikom, kaj zna: recimo recitiranje. Zraven bi morali imeti tudi Bife.
- Ja, kdo bi pa poskrbel za alkoholno preobremenjene osebe?
- Sami bi jih sprevili k pameti.
- Porej bi sama mladina vodila ta Mladinski klub, prodajala pijačo, skrbelo za red in disciplino...
- Da. Tisti, ki ima več možnosti, bi bil lahko tam stalno zaposlen. Biti bi morala vsaj dva, ki bi to stvar vodila.
- O vas se slišijo tudi nelepe stvari.
- Ja, nekateri izmed nas tudi marsikaj nakuhajo. Pijača povzroči hude stvari. Takrat se nekateri ne morejo obvladati in najmanjše izzivanje je dovolj za pretep.
- Ali se vam zdi prav, da nekoga zmerjate, mu vsiljujete svojo voljo?
- Ne to se največkrat zgodi v pijanosti.
- Ali imate svojega "glavnega"?
- Nihče ni "glavni". Vsi smo enakopravni.
- Sliši se, da tudi kradete.
- Morda - nekateri - včasih. To ni razvada. Če neko stvar najno rabiš in si brez denarja, jo pač suneš - na primer hrano.
- Ali biraje živeli ločeno od družbe, ki vam ni preveč naklonjena?
- Da. Če bi mogli pretrgati vse stike z družbo, bi živeli v nekakšni komuni. Drugi iščejo samo naše napake. Težko je nekaj doseči v takem okolju. Če bi živeli sami zase, bi laže

nekaj dosegli, delali in dokazali, da nismo taki, kot si mislijo, da smo.

- delaš po osem ur na dan in se po delu nimaš kam dati, nimaš kaj početi, greš v saloon, vidiš pijance, ki se nacejajo, pa se napiješ še ti, zaradi dolgočasja, žalosti, ker je vsaka tvoja poteza že vnaprej obsojena na propad. potem ti kdo kaj reče in tvoja obramba je napad. Če vidimo, da so starejši proti nam, da nas ne razumejo, jih ignoriramo, saj ne moremo pričakovati, da se bodo lahko vživeli v nas, pač gledajo na svet skozi prizmo starih časov. A proti nam so tudi mladi, naši vrstniki, ne razumejo nas,, nočejo nas razumeti. Užalijo in razbesnijo te mimogrede. Nočejo in ne morejo dobiti stika, z nami. To nas prizadene. Če bi imeli mladinski klub, bi bil za vse mlade, a vsak bi se tiščal v svojem kotu, težko bi se zblíželi.

- Ali kaj berete?

- Tudi. Nekateri resnejšo literaturo, drugi kriminalke, stripe...

- Ali bi bili za to, da si mladi po filmskih predstavah neke zberejo, razpravljajo o tem, kar so videli. (Tu mislimo na nekakšen filmski klub.)

- Da treba bi bilo poskusiti.

- Kaj vam pomenijo prazniki, na primer 29. november ?

- Ljudje so pričeli misliti, da je človek vesel vsakega praznika, tudi 29. novembra, le da ima človek pristo. Ni res tako. Človek sploh nima občutka, da je bil to kakšen praznik. Prost dan, kot vsaka nedelja. Nobene proslave, ničesar. Nekaj tretjerazrednih plesov in to je Dan republike. (!)-- opomba avtorja.

- Kaj pa pozneje, ali si mislite ustvariti družino, normalno življenje ?

- To si želi vsak človek, posetno tisti, ki tega ni doživel v svoji mladosti.

- Kot sem slišala je marsikdo izmed vas videl že precej sveta. Kakšna se vam zdi Jugoslavija ?

- Najboljša država na svetu.

Vesna

BEGEBA O DR. LOSARU IN ZAMF

Če vseh naših radi prišemo svoče boarde, karvniče
vrti šni, morda, vrti šni okrog nas še nekaj dni, nato
se izgubi. Umirimo se, izgubimo se v navajeno tšino.

Dr. Losarjeviš in trajnejši je avca jubilaritove-
ga ki izgubi in dela.

Dr. Losarjeviš se je rodil v Ajdovšini leta 1892.
Še Ajdovšino je šel kot zdravnik, z našo dolino in
vsega Slovence živi kot pisatelj.

"Verujem v lepoto."

Lepota, ki je osnova življenja, izhodišče za
vse Slovence, resnično. Lepota, ki ni nadrešnična, meta-
fizična, ampak jo moraš najti. Najti jo moraš v prsti
čarinskega pogorja, v Suhem Šlebu, kjer se ustaviš in zas-
mišljaš o Slovca, o življenju, ki teče mimo tebe; iščeš
je ob podzemnem mostu. Iščeš moč. Iščeš samega sebe, ki se
pogorjaš Slovek. Spoprimeš se z veliko skrivnostnico -
narava, z njeno vilknaško lekavostjo in uganko. Spopadeš
se z njo in vsiljaj borilce smagaš. Premagaš meglo, pre-
magaš neukročeno divjino in jo spremeniš v rodni svet. Si
lupa in žilavostki, ki hočejo obvladati svoj svet, ker
sta se tako Slovca, -3, junak nevel ke počitnice in
pogorja, ki je kusa, ki pri skrivnostnici najdeš zavetje in
stavila se svoje razbelale dušo.

Lepota, ki jo moraš najti v sebi, če jo hočeš
pobiti drugje. Tudi, ki avca in Losarjevega dela in vseh

njegovih knjig in je dražljivejši od zvona based ob
jubileju in bolj zavezuje.

PSI

rodila se je
nekega večera
med ploščimi pari
ob vreščanju gramofona
nepričakovano
v temi s kozarcem likerja
v roki
odrasla je med sivimi stenami
v oblakih cigaretnega dima
ob Soči in na belem progu
umrka je tiho
in nepričakovano
ko ni nihče vedel
nihče spraševal zakaj čemu
... ime ji je bilo ljubezen

MUKA

Čisto bela stena. Na steni je luknja, tanka, drobna škrbinica. Nikče jo ne opazi. Nikče. Le svetel zid ve zanjo... Sluzast polž gre čez jarek in spusti ostudno tekočino v jarek. Sluz se osuši, luknja pa ostaja.

V glavi se vleče veriga nesmiselnih misli; nato pa pada v rdečo špranjo v temnici. Ni je več, le posamezni obroči še silijo iz luknjice. Čisto nič nenavadnega. Epifiza sedi za sodniško mizo in rahlo udari s kladivom po mizi. V sodni dvorani je strašna tišina. Sodnik zagmri: "Talitha kumi!" In deklica vstane. Brez obotavljanja. "Govori!"

Nato se človeku vlijejo solze, ki so polne upora, obupa in nemoči. Zakaj monarhija v ustroju sveta?!

Črna voziček stoji pred cerkvijo. Na njem sedi invalid, ki prijazno in hvaležno gleda na križ.

Črne misli se zapodijo v ubogega nebogljence; veriga se dvigne iz temnične špranje, po možganih grmijo glasovi: "Talitha kumi!" Epifiza nima več moči, zajeda jo anarhija. Toda tu je še čelnica, temenica, zatilnica, zagodnica. Ne, ni jih moč podrati, upor propada. Jana Husa že ližajo rdeči plameni.

Sodna dvorana je tiha, nabito polna s filozofi. Tečne muhe letajo med glavami, trkajo na mlečne šipe. Pajek prade belo mrežo in samozavestno gleda na sive glava. Plete, plete sive štrane, koča eno, pa začne drugo. Čisto nič ni nervozen. Le kovinski blesek železnih gumbov na filozofovi srajci ga moti. Že četrto mrežo plete Janes...

Že se mu svetijo budomušne misli, v razdalji enega decimetra je zagledal mastno muho.

Epifiza udari s kladivom, razprava se začne...

T. = tisto

Po kotih operacijske dvorane

pajčevina

v odprti lobanji pred nami

pajčevina

žile

pajčevina

sreče

v pajčevini

usta

polna pajčevine

iz ušes lezejo pajki

taglavni so

vsi si mislimo

kaj pa bo taka

pajčevina

pa jo pustimo

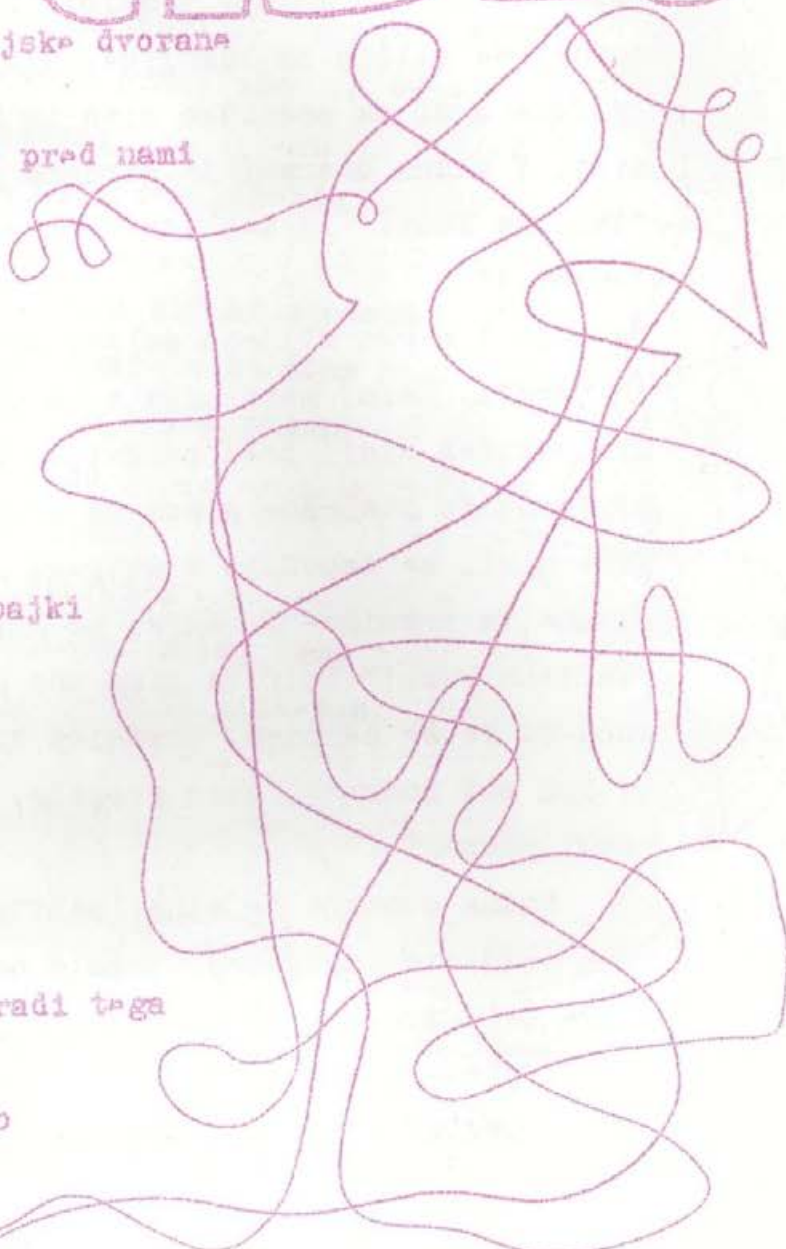
na miru

ta človek je zaradi tega

umrl.

pa niso vsi tako

občutljivi

Svojo sliko imam uokvirjeno
na pinalni mizi
pustil sem si dolge
lase
mama mi je kupila
nove "Blue jeans"
vsako jutro
televadim
po ure in ure se gledam
v ogledalo
na ulici se vsa dekleta ozirajo
za nama
hodim na ples
samo da vsi občudujejo
skladne gibe mojega
telesa
morda pridem celo v časopise
Joj kako sem lep

TEENAGE

♂ SAM IN POLN
VSAKDANJIM
PROBLEMOM

♀ SAMA IN POLNA
VSAKDANJIM
PROBLEMOM

SKUPAJ

SREČA

POJEDLA SVA JO ZA MALICO

+ ŽALOST
(PRAZNA)

ŽALOST
(PRAZEN)

P.S.: SE POUANLJA, SAJ NISMO OSLI, DA BI ŠLI
LE ENKRAT NA LED.

RD

INFORMANDUM

Listje se je naveličalo čakati

in že pada z dreves .

Oguljeni škornji nagonsko

hodijo po ustaljenih

poteh neresnice in zaprta

okna oznanjajo bolezen.

Ko vidiš vojake in veš

da ne bo še konca in

veš da nihče noče konca

ostaneš neranljiv, čeprav

umaraš za kamnitim

zidom. Slišiš reko - zastrup -

ljeno, ki teče mimo tvojega

groba. Morilca

pa slutijo in vidijo in

se ga bojijo. Uslužnostni

smehljač na ustnicah

premagancev brez jezikov

in s praznimi očmi.

Simboli in gesla te rešujejo

pred samim seboj, ko

se nastavljaš po ulicah.

ceste. Pa peljejo navzdol

in cvetje na razglednicah

je kič, ko pa imaš

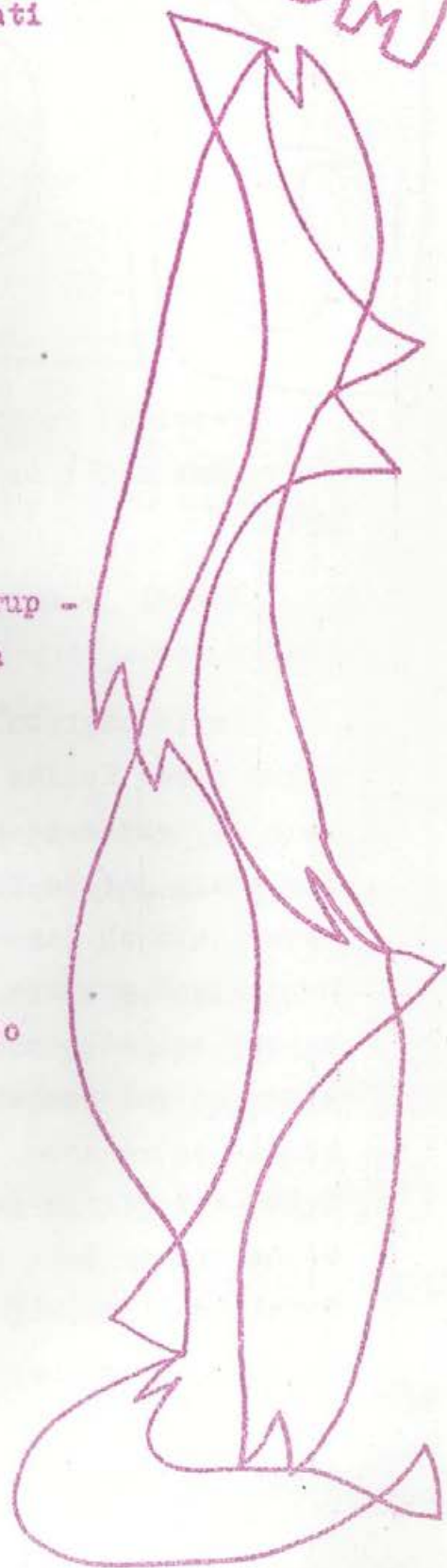
metal in plastiko. Na

uporabljaš več tekstila.

Saj se ne vidi, da si

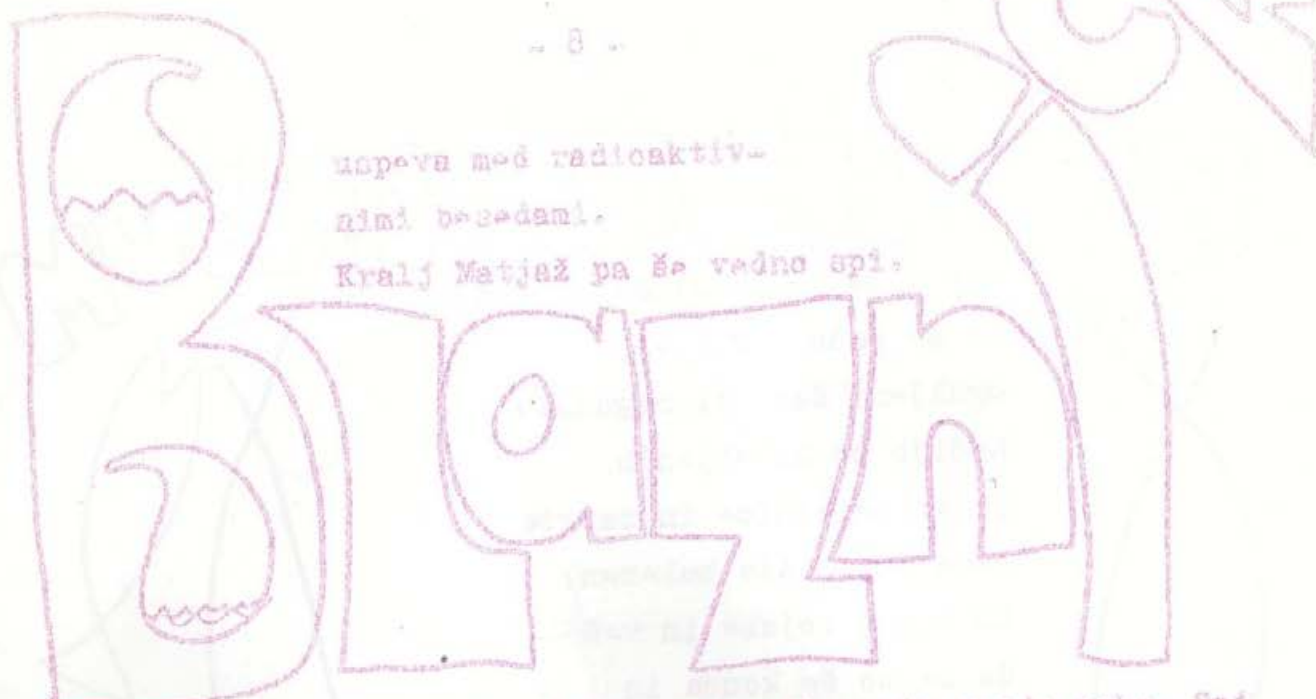
brez - srca. Umetno

vzgojena duša slabo

uspeva med radioaktiv-
nimi besedami.

Kralj Matjaž pa še vedno spi.

Prepričan je bil, da je zaklenil vrata svoje sobe. Saj
je vendar hotel biti sam. Hotel je, da ga vsi pustijo pri
miru.

Zlezel je na posteljo. To se mu je zdel najbolj varen kraj
kraj v sobi.

Pa je zagledal ljudi, da so skakali po omarah in med njimi
nima mama. Koliko prahu in svinjarije imaš tukaj? Kot
nora je tekala po omarah z metlo v roki in besno pomatela.
Izgledalo je, da ljudje tam zgoraj uživajo. To ga je
spravljalo ob živce. "Mama, prosim te, pojdi ven! Pojdi
ven! Nimaš pravice, saj sem zaklenil vrata!" Od kdaj je tam
zgoraj toliko prostora, saj so omare segale prav do stropa!
Potem so vsi poskakali dol. Režali so se kot neumni in
kazali ostre zobe. Prevsapray so cvilili in skakali visoko v
zrak, kot bi jih peklo v podplate. Bili so prav grozni,
ko so jim prišle rasti roke in ušesa in usta in oči.
Ostali deli teles so se smanjšali in zdaj so se plazili
po sobi, po stenah kot polni slinarji. Požirali so predmete
v sobi, grabili so jih v rokami - skočil je s postelje in
stekel dol po stopnicah na ulico. Nikjer nikogar. Samo na

Kupa granosa ob cesti je srdel razcepance z uravo ročico v vzdignjeni roki: Fance, Fance! To ga je prav razbesnilo, tako, da ga je pobnil dol s kupa granosa in se pričel nanj drveti. On pa ga je samo gledal s tistimi krvjavimi očmi. Srečal je dečka, ki je za seboj vlekkel odrezane človeške prste. Daj te meni - je zgrožen zatulil nanj. Lulci kasalajo zavikatel vse tisto prste pozraku. "Ajd' u pizdu maternu!" Saj ben res žel nazaj tja. Vsega ni je že dovolj, pa grem, pa grem tja od koder sem prišel. Preskakoval je po tri stopnice, da bi bil čimprej zgoraj. Mama je najbrž med tem varila, ker je ležala sredi sobe s sušilnico v rokah in s široko odprtimi očmi. Besno ji je slačil spodnjice in zgubil tja noter celo roke do komolca. Naprej ni šlo, ni mogel noter. Tako je čepel tam. Potem je roke potegnili nazaj vanj, da je bil v blazno neudobnem položaju. Vedel je, da se kri sdi z njegovih prstov na tla. Obrnil je roke navzgor, tako, da je kri tekla navzgor do komolca, v resnici pa je še vedno kapljala na tla.

Potem je hotel vreti. Zvil se je na tleh in se delal mrtvega. Morda pa je res bil. Tega sploh ni mogel več ugotoviti. Hotel je biti najhno trupelce, želel si je, da bi bil najhno po polžje zvite trupelce, ki bi ga božala raskava roka kakšnega rudarja ali gozdarja. Natančno je videl sebe in tistega gozdarja, kó se je v sobo pridral oče Graciano je obdržal celo soba. Sploh je bil gusen s tistim trebuhom in drsalbeni na nogah, vendar je drsal prav mojstri-
ste. In pri tem je ves čas buljil vanj. Kot bi mu hotel reči: Pa nisi najhno trupelce, pa sploh nisi najhno logo trupelce. In zato te ben sedaj razrezal.

Zakaj živiš, človek? Kaj hočeš od sveta? Čemu ljubiš
ljudi in življenje? Tako si ljubil človeka in človek
se je propal... Zakaj si mu hotel pomagati? Ker je bil
sam kot ti? Čemu si ga hotel rešiti? Življenje?
Poglej tega človeka! Da nee je srečen, ker si mu ti dal
vso svojo srečo! Niš ti ni ustajal! Vsi se ti posmehujejo!
Zgajajo se s tvojo dušo... Zakaj si je dal ljudem? Nišča
se ne bo nikoli ljubil.

NINČE NE BO ŽALOVAL ZA TEBOJ

nikomur nisi potreben

ZAKAJ ?

Ljudje hodijo mimo tebe. Hočejo te poznati. Umrli boš,
človek! Na d t teboj krožijo vrani in se spuščajo vedno
niž... In ti še vedno ljubiš življenje. Hočeš se ločiti
od ljudi. Pojdi se, da te bodo pogrešali

UMRI? ČLOVEK !

Nišče te ne bo pogrešal

NINČE NE BO ŽALOVAL ZA TEBOJ

Ljudje odhajajo. In ti si še vedno sam...

© ČLOVEKU 1
2

Mnogi pisatelji dvajsetega stoletja v svojih delih
govorijo o evropskem človeku, o njegovi majhnosti in veličini.

Kafir. Njegovi junaki skušajo ohraniti svoje indivi-
dualnost, vendar je to nemogoče. Ko se začnejo razlikovati
od drugih ljudi, začnejo sami misliti, hočejo

uvpeljaviti svoje volje, morajo prepasti. Unižijo jih drugi ljudje. Nad vsemi pa je uradniški aparat s svojo natančnostjo in neprestanim delom, ki nima smisla. Ta uradniški aparat lahko prikaže današnji svet, v katerem je človek - posameznik - popolnoma nepomemben, mora le živeti in delati tako, kot živijo in delajo drugi. Po nenapisanih, neamiselnih, pa vendar vsem znanih pravilih. In temu se ne sme uprati, če hoče ohraniti svoje glo življenje.

Vendar je le življenje premalo. Bolje je, da se človek upre, šep prav pomeni to propad. To misel nasladiamo v Smolstovi Antigoni. Človek mora odkriti smisel svojega življenja.

IN SKRBI JETRA NI MOGEL UTONITI,
TO JE BIL TRAJEN UKAZ :
ŽIVETI, TICETI, STRGNETI V RAZBITI
SVOJ OBRAS.

Nočem biti rjanist s železnimi rokami, nočem te razbiti, nočem strnati v tvoj obraz, obraz, ki je v tvoji duši. Kja je tvoja duša? Duh je produkt materije. Ko ta umre, ali umre tudi duh? Tvoj duh živi, tvoja poezija je tvoja misel, je tvoj kolidni obraz.

Črna je smrt, človek zapre oči in vse utihne za njim, kakor, da je utihnilo v memo, tiho pokrajino, od kjer ni čuti se glasu ne odmeva korakov. Kakor zastor stoji smrt med nami in onemirne pokrajine. Kar ostane je spomin. Spomin na človeka, ki je bil dober, pošten, plemenit in mlad. Taka je Kosovelova misel o smrti. Življenje pa je bilo žalostna jedenska cesta.

Ali res čutim zdaj tam praznino? Preveč izpopolnjen je njegov testament, prebogat in preveč živ je naklad, da bi ostala le praznina jesenske pokrajine, žalost, otočnost in tišina.

- Kje je tvoj dom, poet?

Moj dom je med borovimi gozdovi, na gmajnah polnih brinjevih grmov, v šelestenju samotnega bresta med skalami, kjer se razodeva jesenska otočnost večerov, kamenito molčanje prirode, pomladna barvitost pokrajine. Pojdi čen Kras na tiho gmajno med molčeč bore in poslušaj! Skala ti pove svoje in moje povesti. Tam je moj mladostni obraz. Tam raste bor, sam in molčeč, pojdi k njemu in poslušaj najino povesti. Videl boš stolike, a njihovo šepetanje ti bo razodelo bolelost, utrujenost, grozo in obup. Med njimi nisem mogel spati. Umirali so mi bratje, umirala je moja mati, iz dalje se je klical oče. Šel sem za glasom njihovega vršanja, približeval sem se luči, ki je sijala skozi ozko lino kraške podrtije. Luč je ugasnila. Želel sem uretiti med njimi, tujeo, mialeč, da je bil to poslednji sij. Pokopal sem se za cerkvenim sidom in si na grob zasadil šipek. Bil sem ranjen labod. Toda sreči jemerca nisem mogel utoniti, to je bil strašen ukaz: živeti, trpeti, strmeči v razbiti svoj obraz. Nisem mogel še zaspati, preveč ognja je bilo v meni. Zato sem vstal in odšel. S seboj sem vzel le svoje roke, svojo dušo, svoja srca in podoba Krasa.

Kam si odšel, brat?

Vse se je spremenilo. Nestal je prevrat. Srečeval sem ljudi, iskral sem brate in sestre v propadajoči Evropi in reševal sem človeka pred črnimi volkovi. Hotel sem jih objeti, a ljubezen, ko da jih je bolelo. Toda jaz sem se uprl,

ponovno sem hotel obnoviti zlati oltar sredi sivega kamnja. Vedel sem, da bo še dolgo do večernega pokoja. Prej bo še umrla razkošna kraljica Evrope, prej se bo človek še opajal s krvjo; ne bomo še počivali, dokler ne umremo val, ki nosimo krivdo umiranja, dokler ne umremo poslednji, dokler ne bo sonce z zlatimi žarki posijalo na evropske mrljše.

Težiš k človeštvu?

Uničujem se, kar je bilo ponižano, kar je bilo ockrunjeno, kar je bilo potlačeno. Bojujem se proti vsem mehanizmom. Obešam plakate s napisii: "ČLOVEK - STROJ bo uničen!" Samo enega človeka si želim, enega človeka z njegovimi različnimi obrazi, človeka, ki ne bo intelektualac ne berad, ne Slovenec ne Rus ali Francoz, samo strašno razžaljenega človeka, ki ga imam rad. Povečičujem in posdravljam njegov prihod.

Si voditelj sužnjev?

Upiram se jaz, upira se tudi moj brat. Vsi se upiramo. Nova doba prihaja. Čutimo jo, novo dobo, ko bo vsak delavec človek in vsak človek delavec, nova doba s uporom sužnjev. Naše delo je samo naše delo; naše delo je trd granit. Naše sanje niso le prividi, mi verjamemo v bodočnost. Zato kličemo naprej vas brate Slovence, ki ste hoteli biti sužnji in hlapeci, hlapčeviči in strahopetci. Obrobujemo Slovence s rdečo barvo in mu snemamo žalni trak.

Ustvarjaš tudi novo kulturo?

Mlado kulturo ustvarjamo proletarci. Etika je naša religija. Umetnik stoji sredi nas, ponižanih in razžaljenih, v najnižjih plasteh trpečih pričakuje nov svet. Umetnost ni več samo estetski problem, temveč etični, socialni, religiozni, revolucionarni, umetnost je vsesplošni življenski problem. Naša kultura je kultura človeštva.

Drdo koto

bila sta kar
povečana - ne
moreta se sama
hvaliti -
HVALITE JU !

Burja Burja

SKORAJ NA POMEMNEJŠA NA PRIMORSKEM !

NESTNE KINO AJDOVŠČINA

Spored za junij

- 11.- 1. francoski barvni film Usodni ples -kriminalka
- 2. - 4. ameriški barvni film Sierra Torride -western
- 6.- 7. danski barvni film Rdeči rubin -sexi komedija
- 8. ameriški barvni film Idiot v Hollywoodu -komedija
- 9.- 11. francoski barvni film Ūa kraljuje -krimikomedijs
- 13.-14. ameriški barvni film Ljubezensko igračkasje
-ljubezenska komedija
- 15. francoski barvni film Skrivnost delavnice št. 4 -komedija
- 16.-18. ameriški barvni film Morilec v stroju -vojni
- 20.-21. ameriški barvni film Ples na deželi -drama
- 22. ameriški barvni film Sindbad mornar -pustolovski
- 23.-25. ameriški barvni film Revolveraši špaške sotecke
-indijanarica

27-28 italijanski barvni film Prijateljica -drama

29. ameriški barvni film Krvavi veselo -western

KA TO SMO DIVJI, NASTIENI IN STRASTNI...

